

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sociology (Optional) Paper-IX
SOCO9: Political Sociology

Day and Date: Saturday, 13/05/2023
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Political sociology tries to find out the root of political questions.
 A) In social structure B) In political party C) In social organization D) In education system
- 2 Most political systems of thought are based on context.
 A) Economic B) Religious C) Educational D) Ethnic
- 3 The concept of nationalism gave people a new consciousness.
 A) Religious B) Economic C) Social D) Educational
- 4 India has adopted the ideology of.....
 A) Colonialism B) Communism C) Anarchism D) Democratic socialism
- 5 The system has to have the capacity to overcome any kind of disorder.
 a) Religious b) Economic c) Political d) Educational
- 6 In today's times, television can be said to be a good medium.
 A) Entertainment B) Enlightenment C) Political socialization D) Education
- 7 is the founder of Political Sociology.
 A) Robert B) Plato C) Mosco D) Max Weber
- 8 Lipset explained in this book defined Political Sociology.
 A) Positive Philosophy B) The field of Sociology C) Dowry System D) Structure and relation
- 9 is the present means To obtain some future apparent good.
 A) Slavery B) Power C) Job D) None of these
- 10 is the pattern of individual attitude and orientations towards politics
 Among the members of a political system.
 A) Education B) Health C) Ideal D) Political
- 11 Political culture is studied in sociology
 A) Urban B) Political C) Rural D) Tribal
- 12 A group is a group of people who seek to influence public policy on the basis of particular common interest of group.
 A) Social B) pressure C) Opinion D) interest

- 13 An interest group is a group the seeks to put pressure on the government to protect and promote itsinterests.
Pressure B) Self group C) Awareness D) None of these
- 14 Max Weber described the ----- type of power.
A) Four B) three C) two D) one
- 15 The Greek philosopher Aristotle ----- concept has its roots in the concept of civil society.
A) Political belief B) political disintegration C) political community D)political rule

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Mosca's elite theory of power
- 2 Meaning of political Sociology
- 3 Meaning of Political Culture
- 4 Types of bureaucracy

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 System analysis approach
- 2 Functions of welfare state
- 3 Importance of bureaucracy
- 4 Nature of political bureaucracy

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the nature of political culture
- 2 Explain the tools of political socialization.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राजकीय समाजशास्त्र राजकीय प्रश्नांचे मूळ शोधण्याचा प्रयत्न करते.
अ) सामाजिक रचनेत ब) राजकीय पक्षात क) सामाजिक संस्थेत ड) शिक्षण व्यवस्थेत
- 2 बहुतांश राजकीय विचारप्रणाली संदर्भावर आधारलेल्या असतात.
अ) आर्थिक ब) धार्मिक क) शैक्षणिक ड) जातीय
- 3 राष्ट्रवाद या संकल्पनेने लोकांना नवी जाणीव करून दिली.
अ) धार्मिक ब) आर्थिक क) सामाजिक ड) शैक्षणिक
- 4 भारताने ही विचारसरणी स्विकारली आहे.
अ) वसाहतवाद ब) साम्यवाद क) अराज्यवाद ड) लोकशाही समाजवाद
- 5 कोणत्याही प्रकारच्या अव्यवस्थेवर मात करण्याची क्षमता व्यवस्थेमध्ये असावी लागते.
अ) धार्मिक ब) आर्थिक क) राजकीय ड) शैक्षणिक
- 6 आजच्या काळात दूरदर्शन हे चांगले माध्यम म्हणता येईल.
अ) मनोरंजनाचे ब) प्रबोधनाचे क) राजकीय समाजीकरणाचे ड) शिक्षणाचे

- 7 राजकीय समाजशास्त्राचा जनक म्हणूनयांना मानले जाते.
अ) रॉबर्ट ब) प्लेटो क) मोस्का ड) मॅक्स वेबर
- 8 लिप्सेट यांनी त्यांच्याग्रंथात राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या दिली.
अ) Positive Philosophy ब)The field of Sociology क) Dowry System ड) Structure and relation
- 9 भविष्यकाळात कांही उघडपणे चांगल्यावा वाटणाऱ्या गोष्टी प्राप्त करण्याचे वर्तमान काळातील साधन म्हणजे.....होय.
अ) गुलामगिरी ब) शक्ती क) नोकरी ड) यापैकी नाही
- 10 राजकारणासंबंधीचा विशिष्ट राजकीयव्यवस्थेतील व्यक्तीच्या प्रवृत्ती, स्थिती ज्ञान व आकलन यांचा आकृती बंध म्हणजेसंस्कृती होय.
अ) शैक्षणिक ब) आरोग्य क) आदर्श ड) राजकीय
- 11 राजकीय संस्कृतीचा अभ्यास या समाजशास्त्रामध्ये केला जातो
अ) नागरी ब) राजकीय क) ग्रामीण ड) आदिवासी
- 12 विशिष्ट अशा समाज हितसंबंधाच्या किंवा संबधाच्या आधारे सार्वजनिक धोरणावर प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न करणारा लोकांचा समूह म्हणजे.....गट होय.
अ) सामाजिक ब) दबाव क) लोकमत ड) हितसंबंधी
- 13 आपल्या हितसंबंधाच्या संरक्षण व संवर्धणासाठी शासकीय यंत्रणेवर दबाव टाकण्याचा प्रयत्न करणारा हितसंबंधी समूह म्हणजेगट होय.
अ) दबाव ब) स्वसमूह क) जागृत ड) यापैकीनाही
- 14 मॅक्स वेबरने सत्तेचे ----- प्रकार सांगितले.
अ) चार ब) तीन क)दोन ड) एक
- 15 ग्रीक तत्वज्ञ ऍरिस्टोटल यांच्या -----संकल्पनेत नागरी समाज या संकल्पनेचे मूळ आढळते.
अ)राजकीय विश्वास ब) राजकीय विघटन क) राजकीय समुदाय ड) राजकीय नियम

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मोस्का यांचा सत्तेचा अभिजन सिद्धांत
- 2 राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ
- 3 राजकीय संस्कृतीचा अर्थ
- 4 नोकरशाहीचे प्रकार

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 व्यवस्था विश्लेषण दृष्टीकोन
- 2 कल्याणकारी राज्याची कार्ये
- 3 नोकरशाहीचे महत्व
- 4 राजकीय नोकरशाहीचे स्वरूप

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 राजकीय संस्कृतीचे स्वरूप स्पष्ट करा
- 2 राजकीय सामाजीकरणाचे साधने स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sociology (Optional) Paper-IX
SOCO9: Political Sociology

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 राजकीय समाजशास्त्र राजकीय प्रश्नांचे मूळ शोधण्याचा प्रयत्न करते.
अ) सामाजिक रचनेत ब) राजकीय पक्षात क) सामाजिक संस्थेत ड) शिक्षण व्यवस्थेत
Option 1
- 2 बहुतांश राजकीय विचारप्रणाली संदर्भावर आधारलेल्या असतात.
अ) आर्थिक ब) धार्मिक क) शैक्षणिक ड) जातीय
Option 4
- 3 राष्ट्रवाद या संकल्पनेने लोकांना नवी जाणीव करून दिली.
अ) धार्मिक ब) आर्थिक क) सामाजिक ड) शैक्षणिक
Option 3
- 4 भारताने ही विचारसरणी स्विकारली आहे.
अ) वसाहतवाद ब) साम्यवाद क) अराज्यवाद ड) लोकशाही समाजवाद
Option 4
- 5 कोणत्याही प्रकारच्या अव्यवस्थेवर मात करण्याची क्षमता व्यवस्थेमध्ये असावी लागते.
अ) धार्मिक ब) आर्थिक क) राजकीय ड) शैक्षणिक
Option 3
- 6 आजच्या काळात दूरदर्शन हे चांगले माध्यम म्हणता येईल.
अ) मनोरंजनाचे ब) प्रबोधनाचे क) राजकीय समाजीकरणाचे ड) शिक्षणाचे
Option 4
- 7 राजकीय समाजशास्त्राचा जनक म्हणून यांना मानले जाते.
अ) रॉबर्ट ब) प्लेटो क) मोस्का ड) मॅक्स वेबर
Option 4
- 8 लिप्सेट यांनी त्यांच्या ग्रंथात राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या दिली.
अ) Positive Philosophy ब) The field of Sociology क) Dowry System ड) Structure and relation
Option 2
- 9 भविष्यकाळात कांही उघडपणे चांगल्या वाटणाऱ्या गोष्टी प्राप्त करण्याचे वर्तमान काळातील साधन म्हणजे..... होय.
अ) गुलामगिरी ब) शक्ती क) नोकरी ड) यापैकी नाही
Option 3
- 10 राजकारणासंबंधीचा विशिष्ट राजकीयव्यवस्थेतील व्यक्तीच्या प्रवृत्ती, स्थिती ज्ञान व आकलन यांचा आकृती बंध म्हणजे संस्कृती होय.
अ) शैक्षणिक ब) आरोग्य क) आदर्श ड) राजकीय
Option 4
- 11 राजकीय संस्कृतीचा अभ्यास या समाजशास्त्रामध्ये केला जातो
अ) नागरी ब) राजकीय क) ग्रामीण ड) आदिवासी
Option 2
- 12 विशिष्ट अशा समाज हितसंबंधाच्या किंवा संबधाच्या आधारे सार्वजनिक धोरणावर प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न करणारा लोकांचा समूह म्हणजे..... गट होय.
अ) सामाजिक ब) दबाव क) लोकमत ड) हितसंबंधी
Option 2

13 आपल्या हितसंबंधाच्या संरक्षण व संवर्धणासाठी शासकीय यंत्रणेवर दबाव टाकण्याचा प्रयत्न करणारा हितसंबंधी समूह म्हणजेगट होय.

अ) दबाव ब) स्वसमूह क) जागृत ड) यापैकीनाही

Option 1

14 मॅक्स वेबरने सत्तेचे ----- प्रकार सांगितले.

अ) चार ब) तीन क)दोन ड) एक

Option 2

15 ग्रीक तत्वज्ञ ऍरिस्टोटल यांच्या -----संकल्पनेत नागरी समाज या संकल्पनेचे मूळ आढळते.

अ)राजकीय विश्वास ब) राजकीय विघटन क) राजकीय समुदाय ड) राजकीय नियम

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मोस्का यांचा सत्तेचा अभिजन सिद्धांत

Ans:

2 राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ

Ans:

3 राजकीय संस्कृतीचा अर्थ

Ans:

4 नोकरशाहीचे प्रकार

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 व्यवस्था विश्लेषण दृष्टीकोन

Ans:

2 कल्याणकारी राज्याची कार्ये

Ans:

3 नोकरशाहीचे महत्व

Ans:

4 राजकीय नोकरशाहीचे स्वरूप

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 राजकीय संस्कृतीचे स्वरूप स्पष्ट करा

Ans:

2 राजकीय सामाजीकरणाचे साधने स्पष्ट करा.

Ans:
